

Sisäministeriö

Lausuntopyyntöne 14.10.2016 SMDno-2016-1188 (SM/031:00/2016)

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI EUROOPAN UNIONIN LAINVALVONTAYHTEISTYÖVIRASTOSTA

Sisäministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausunnon otsikossa mainitusta esitysluonnoksesta. Ehdotetussa laissa annettaisiin Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) annettua EU:n asetusta (EU) 2016/794 täydentävät kansalliset säännökset kansallisesta yksiköstä, toimivaltaisten viranomaisten ja Europolin välisistä yhteyksistä sekä kansallisesta valvontaviranomaisesta. Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Kuten esitysluonnoksessa todetaan, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset on voimassa sellaisenaan eikä niitä saa selittää tai täsmentää kansallisella sääntelyllä. Asetusta ei myöskään saa kirjoittaa uudelleen eikä muutenkaan sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön. Asetuksen soveltaminen voi kuitenkin edellyttää täydentävää lainsäädäntöä. Esityksen mukaan ehdotetulla lainsäädännöllä täydennetään Europol-asetuksen säännöksiä siltä osin kuin se on välttämätöntä.

2 §. Kansallinen yksikkö

Europol-asetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaan kunkin jäsenvaltion on perustettava tai nimettävä kansallinen yksikkö, joka toimii yhteyselimenä Europolin ja jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten välillä. Kunkin jäsenvaltion on nimitettävä virkamies kansallisen yksikkönsä päälliköksi. Ehdotetun 2 pykälän mukaan keskusrikospoliisi on Europol-asetuksen 7 artiklassa tarkoitettu kansallinen yksikkö. Pykälässä ei ehdoteta

säädettäväksi siitä, kuka olisi kansallisen yksikön päällikkö. Pykälän yksityiskohtaisista perusteluista käy ilmi, että kansallisen yksikön päällikkönä toimisi keskusrikospoliisin ylitarkastaja. On jonkin verran tulkinnanvaraista, tulisiko kansallisessa laissa säätää myös siitä, minkä viran haltija toimisi kansallisen yksikön päällikkö. Tältä osin johtoa voitaneen saada siitä, mitä asiasta on asetusneuvotteluissa keskusteltu.

4 §. Rekisteröidyn tiedonsaantioikeus ja virheellisten tietojen korjaaminen tai poistaminen

Europol-asetuksen 36 artiklan 3 kohdan mukaan jokainen rekisteröity, joka haluaa käyttää oikeuttaan saada häneen liittyviä tietoja, voi esittää asiaa koskevan pyynnön valitsemassaan jäsenvaltiossa tämän valtion tätä tarkoitusta varten määräämälle viranomaiselle.

Europol-asetuksen 37 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella rekisteröidyllä, joka on saanut tietoa Europolin käsittelemistä itseään koskevista tiedoista 36 artiklan mukaisesti, on oikeus valitsemassaan jäsenvaltiossa tähän tarkoitukseen nimetyn viranomaisen välityksellä pyytää Europolia oikaisemaan häntä koskevat Europolin hallussa olevat virheelliset henkilötiedot taikka tarvittaessa täydentämään niitä tai saattamaan ne ajan tasalle. Artiklan 2 kohdan mukaan jokaisella rekisteröidyllä, joka on saanut tietoa Europolin käsittelemistä itseään koskevista tiedoista 36 artiklan mukaisesti, on oikeus valitsemassaan jäsenvaltiossa tähän tarkoitukseen nimetyn viranomaisen välityksellä pyytää Europolia poistamaan häntä koskeva Europolin hallussa olevat henkilötiedot, jos niitä ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä on käsitelty edelleen.

Ehdotetun 4 pykälän mukaan Europol-asetuksen 36 artiklan 3 kohdassa sekä 37 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu pyyntö on Suomessa esitettävä poliisilaitokselle. Pyyntö olisi esitettävä henkilökohtaisesti ja samalla pyynnön esittäjän olisi todistettava henkilöllisyytensä. Asetus ei kuitenkaan edellytä, että pyyntö olisi esitettävä henkilökohtaisesti. Koska kansallisella lailla ei voida säätää lisäedellytyksiä pyynnön esittämiselle, tulee mainittu vaatimus poistaa. Koska asetusta ei saa myöskään selittää tai täsmentää kansallisella sääntelyllä, tulee myös maininta siitä, että pyynnön esittäjän olisi pyynnön esittäessään todistettava henkilöllisyytensä, poistaa tai ainakin siirtää perusteluihin.

5 §. Kansallinen valvontaviranomainen ja edustaja yhteistyöneuvostossa

Pykälän 1 momentissa nimettäisiin tietosuojavaltuutettu Europol-asetuksen 42 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi kansalliseksi valvontaviranomaiseksi.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan selvyyden vuoksi säädettäväksi, että tietosuojavaltuutettu on Europol-asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu Suomen edustaja yhteistyöneuvostossa. Momentti tulee poistaa, koska Europol-asetuksen 45 artiklan 1 momentissa on säädetty, että yhteistyöneuvoston muodostavat kansallisen valvontaviranomaisen edustaja kustakin jäsenvaltiosta ja Euroopan tietosuojavaltuutettu.

Yleisperustelujen kohdassa Luku VIII – Yhteinen parlamentaarinen valvonta tulisi ensimmäisen kappaleen sana ”sädökset” muuttaa sanaksi ”säännökset”.

Ylijohtaja

Sami Manninen

Neuvotteleva virkamies

Leena Rantalankila

